

Πειραιώς Σεραφείμ: «Η θαυμαστή αφθαρσία του ι. λειψάνου του Αγίου Ιερομάρτυρος Γρηγορίου του Ε΄»

[Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Πειραιώς](#)

Στην θεόθεν απόδειξη της αγιότητος του Αγίου Ενδόξου Ιερομάρτυρος, Γρηγορίου του Ε΄, Πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως, αναφέρεται με κείμενό του ο Μητροπολίτης Πειραιώς κ. Σεραφείμ.

“Το γεγονός της αφθαρσίας του ιερού λειψάνου μάς κατέπληξε όλους τους παρισταμένους κατά την μετακομιδήν του και απέδειξε την ορθότητα της αποφάσεως της Αγιωτάτης ημών Εκκλησίας, η οποία ως Καθολική Εκκλησία, ως όλον τῆς πίστεως, διεκήρυξε την υπό του Θεού, δια την μαρτυρικήν του ομολογίαν και τόν φρικώδη θάνατό του, υπέρ της πίστεως και του λαού του Θεού, δωρηθείσαν αὐτῷ αγιότητα’, σημειώνει ο Σεβασμιώτατος.

“Ἡ ἀρνήσις του Ἱεροῦ Γρηγορίου του Ε΄ να αλλαξοπιστήσῃ για να σώσῃ την ζωή του και ο μαρτυρικός του θάνατος καθώς και ἡ υπό του Θεοῦ δωρηθεῖσα αὐτῷ αφθαρσία του ιεροῦ του λειψάνου, μετὰ τον βασανισμόν αὐτοῦ και μετὰ θάνατον, «κυλιόμενον ὑπὸ σπείρας Ἰουδαίων ἀνά τὰς ὁδοὺς τῆς Κωνσταντινουπόλεως καί ριφθέν εἰς τὴν θάλασσαν, παραμείναν εἰς το βυθόν ἐπὶ τριήμερον ἀνεσύρθη ἐκ τῆς θαλάσσης ὑπὸ τοῦ Πλοιάρχου, Ν. Σκλάβου, καί μετεφέρθη εἰς Ὁδησσόν» (ό.π. στ. 740), δικαιώνει πλήρως τὴν Κανονικὴ ἀπόφασιν περὶ της Ἀγιοκατατάξεως Αὐτοῦ”, καταλήγει.

Αναλυτικὰ το ανακοινωθέν της Ἱερᾶς Μητροπόλεως:

Ἡ θεόθεν ἀπόδειξις της αγιότητος του Ἀγίου Ενδόξου Ἱερομάρτυρος, Γρηγορίου του Ε΄, Πατριάρχου Κων/πόλεως, τον οποίον ἡ Αγιωτάτη ημών Εκκλησία, δια Συνοδικῆς Πράξεως Αὐτῆς της 8ης Ἀπριλίου 1921, ἐνέγραψε εἰς τας δέλτους των Ἀγίων της αμωμῆτου ημών πίστεως, εἶναι ἡ θαυμαστή αφθαρσία του μαρτυρικοῦ του λειψάνου.

Ἡ ἀφθαρτος και ἀκήρατος διατήρησις του ιεροῦ λειψάνου του Ἀγίου Ενδόξου Ἱερομάρτυρος, Γρηγορίου του Ε΄, Πατριάρχου Κων/πόλεως, ο οποίος δια της ἀρνήσεως της αλλαξοπιστίας του και της σωτηρίας της ζωῆς του και δια την ομολογίαν της πίστεως και «διὰ τόν λόγον τοῦ Θεοῦ καί τὴν μαρτυρίαν τοῦ Ἀρνίου ἦν εἶχε», εἶναι ἡ αἰτία της ἀναγνωρίσεως, παρά της συνειδήσεως της Εκκλησίας, της αγιότητός του.

«Κληθεὶς ἀπὸ τῆς γενεθλίου ἡμέρας τῆς εἰς οὐρανούς ἀναγεννήσεως του, ὡς εὐαρεστήσας ἐν ζωῇ τῷ Θεῷ καί “ἐπισφαλίσάμενος διὰ τῆς ἐξόδου (θανάτου) τὴν μαρτυρίαν τοῦ Χριστοῦ” (Εὐσεβίου, Ἑκκλ. Ἱστ. Ε΄ 2, ΒΕΠ, [Θ΄ σ. 321], “ Ἅγιος ” καί “ Ἱερομάρτυς ”, δύναται ὡς εὐρισκόμενος ἐν τῇ Θριαμβευούσῃ Ἑκκλησίᾳ “ὑποκάτω τοῦ θυσιαστηρίου” νὰ πρεσβεύῃ ὑπὲρ τῆς στρατευομένης τοιαύτης, κατὰ τοὺς λόγους τῆς Γραφῆς “ἀμαρτωλῶν ὁ Θεός οὐκ ἀκούει, ἀλλ’ ἐάν τις θεοσεβῆς ᾗ καὶ τό θέλημα αὐτοῦ ποιῇ, τούτου ἀκούει» (Ιω. 9΄ 3), «Πολύ ἰσχύει δέησις δικαίου ἐνεργουμένη» (Ιακ. 5΄ 16. πρβλ. καὶ Ρωμ. 15΄ 30, Β΄ Κορ. 11, Εφεσ. 6, 18-19, Κολ. 4΄ 3 κλπ.) καὶ τὴν πίστιν τῶν Πατέρων “Δέχομαι τοὺς ἁγίους ἀποστόλους, προφήτας καὶ μάρτυρας καὶ εἰς τὴν πρὸς Θεόν ἰκεσίαν τούτους ἐπικαλοῦμαι, τοῦ δι’ αὐτῶν, ἡγουν διὰ τῆς μεσιτείας αὐτῶν, ἵλεών μοι γενέσθαι τόν φιλόανθρωπον Θεόν”(Μεγ.

Βασιλείου, *έπιστολή τξ΄*, PG 32,1100).

Οὕτω κατά τόν ἐπιτάφιον πρός τόν Πατριάρχην λόγον του (19 Ἰουνίου 1821) ὁ σοφός κληρικός Κωνσταντῖνος Οἰκονόμος ὁἷξ Οἰκονόμων ἔλεγε: “Πολλάί πόλεις καί χῶραι καί πρώην εὐλογήθησαν, ἐκλεχθεῖσαι θεόθεν εἰς ξένων ἀγίων λειψάνων οἰκητήρια. Τάς Λιπάρας ἐδιάλεξεν εἰς πρόσκαιρον κατοικίαν τοῦ ἱεροῦ αὐτοῦ λειψάνου ὁ ἀπόστολος Βαρνάβας. Εἰς τήν νῆσον τῶν Κορυφῶν διεύθυνε τάς τρίβους αὐτοῦ διά θαλάσσης ὁ θεοφόρος Ἅγιος Σπυρίδων. Καί ὁ ἱερός Γρηγόριος ἐξελέξατο τήν Ὁδησσόν... Δοξάζου, λοιπόν, ἀείμνηστε Γρηγόριε, καί εἰς τήν γῆν, καθώς καί εἰς τούς οὐρανούς. Ἀναπαύου τό μέν ἱερόν σου λείψανον εἰς τήν Ὁδησσόν, τήν δ’ ἀγίαν σου ψυχήν εἰς τήν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. Ἐκεῖ μετά τοῦ πατριάρχου Ἀβραάμ καί πάντων τῶν Ἀγίων ἱεραρχῶν, ἐκεῖ ἔμπροσθεν εἰς τόν θρόνον τοῦ Ἀρνίου, ἐνδεδυμένος τήν λευκήν τῆς ἀθωότητος στολήν, τήν ὁποίαν ἐλεύκανας διά τοῦ αἵματος τοῦ Ἀρνίου καί αἵματος τοῦ μαρτυρίου σου, κράτει τόν φοῖνικα τῆς νίκης καί δοξολόγει τῆς δόξης τόν Κύριον”. Μετά ἕν ἔτος ὁ ἴδιος μέν κατά τό μνημόσυνον (10 Ἀπριλίου 1822) εἰς τόν ἐν Ὁδησσῷ καθεδρικόνα νάον τῆς Μεταμορφώσεως ἔλεγε πάλιν: “Τοῦ ἀοιδίμου πατριάρχου τόν νεκρόν ...τόν ἐσεβάσθη τρία νυχθήμερα ὁ βυθός... καί τέλος μετά μακράν ταξιδιοῦ ἅπαντες εἶδομεν αὐτόν εἰς τήν Ὁδησσόν σῶον, ἀκέραιον, ὡς νωπόν καί σύγκαιρον, ὅχι ὡς ἐνός μηνός νεκρόν. Καί ἰδού σήμερον περί τόν τάφον αὐτοῦ λιτανεύοντες, τήν τούτου μνήμην εὐκλεῶς μακαρίζομεν, δοξάζοντες τόν Θεόν, τόν θαυμαστόν ἐν τοῖς Ἀγίοις αὐτοῦ”». (Θρησκευτική καί Ἠθική Εγκυκλοπαίδεια, Τόμος Δ΄, Εκδ. Α. Μαρτίνου, Αθήνα 1964, στ. 741-742).

Διά τήν ἀλήθειαν των πραγμάτων καί την καταγραφὴν της ιστορίας καί δια την υπέρβαση κάθε ασταθοῦς καί κατά καιρούς ἐκδηλουμένης ἀμφισβητήσεως της αγιότητος του ἀνδρός, ἐνώπιον του Παναγίου Θεοῦ καταθέτω τήν προσωπική μου ἐμπειρία καί μαρτυρία, ὡς Προέδρου του Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου του Ἱεροῦ Καθεδρικοῦ Ναοῦ των Αθηνῶν, ὁ ὁποῖος μετέφερα τῇ εὐλογίᾳ καί ἀδείᾳ του μακαριστοῦ Ἀρχιεπισκόπου Αθηνῶν, κυροῦ Σεραφεῖμ, το 1996 τήν μαρμαρόγλυπτον λάρνακα, ἔργο του διασῆμου γλύπτου, Λαζάρου Φυτάλη, ἐκ του υπογείου παρεκκλησίου των Ἀγίων Νεομαρτύρων καί σημερινοῦ Μουσείου του Καθεδρικοῦ Ναοῦ των Αθηνῶν, εἰς τήν σημερινήν θέσιν της, εἰς το δεξιόν κλίτος του.

Ἡ ὅλη ἱερά διαδικασία ἦτο ἐπίμοχθος καί ἐξόχως δυσχερής, διότι ἡ ἱερά λάρνακα τμηματικά ἐπρεπε νὰ ἀνέλθει ἀπό τον υπόγειον χῶρον εἰς τον κυρίως Ναόν διά μικρῆς κλίμακος καί νὰ συντεθεῖ καί πάλιν, μετά μεγίστης προσοχῆς καί τάξεως. Με τήν εὐλογία του Ἀγίου, ὁλοκληρώθηκε ἡ μεταφορά ἐπιτυχῶς καί ἐνώπιον του Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου καί των παρισταμένων μαρτύρων του Ἱεροκλήρυκος του Καθεδρικοῦ Ναοῦ, νυν Πανιερωτάτου Μητροπολίτου Κορωνείας, κ.κ. Παντελεήμονος (Καθρεπτίδης), των Αἰδεσιμολογιωτάτων Πρωτοπρεσβυτέρων, Δημητρίου Νίκου, ἐφημερίου του Καθεδρικοῦ Ναοῦ των Αθηνῶν καί Ἠλία Δροσινού,

τότε εφημερίου του ιδίου Ναού και νυν Προέδρου του Εκκλησιαστικού Συμβουλίου του Ι.Ν. Ζωοδόχου Πηγής, οδού Ακαδημίας και του εν ουρανοίς αυλιζομένου, αιοδίου Επισκόπου Χριστουπόλεως, κυρού Πέτρου (Δακτυλίδη), τέως Προέδρου του Εκκλησιαστικού Συμβουλίου του ειρημένου Καθεδρικού Ναού, συνετελέσθη μετ' αφάτου ευλαβείας και ιεράς συγκινήσεως η μετακομιδή του ιερού λειψάνου εκ της αργυροχόου λάρνακος, που προσωρινώς είχε εναποτεθεί, εις την μαρμαρόγλυπτον αρχικήν λάρνακα του Φυτάλη, που ευρίσκεται σήμερον τεθησαυρισμένον.

Η θεόθεν απόδειξις της αγιότητος του Αγίου Ενδόξου Ιερομάρτυρος, Γρηγορίου του Ε΄ διεκριβώθη από όλους εμάς, τους παρισταμένους μάρτυρας της μετακομιδής, από την συγκινητικωτάτην διαπίστωσιν της θαυμαστής αφθαρσίας του ιερού του λειψάνου, του οποίου η ακήρατος διατήρησις επί 175 χρόνια τό έτος τής μετακομιδής επιμαρτυρεί αδιαμφισβητήτως την κατά Θεόν αγιότητα του ανδρός, την οποίαν κανονικῶ δικαιώματι καί κατ' άξίαν ανεγνώρισε και διεκήρυξε η Αυτοκέφαλος Αγιοτάτη Εκκλησία της Ελλάδος, η οποία στην Συνοδικήν Πράξιν της ανέφερε «τό ιερόν αύτοῦ όνομα έν ταῖς μνήμαις τῶν κηρύκων, εύαγγελιστῶν, μαρτύρων, όμολογητῶν, ιερομαρτύρων ώς Αγίου έορταζομένου έν πᾶσι τοῖς ιεροῖς ναοῖς τής άνά τήν Ελλάδα πᾶσαν Εκκλησίας, αύτή δή τῇ ήμέρᾳ τοῦ μαρτυρίου, τῇ δεκάτῃ δῆλον ότι Άπριλίου παντός έτους, εις αἰῶνα τόν ᾗπαντα, εις δόξαν τοῦ αγιάσαντος αύτόν οὔρανίου τής Εκκλησίας Νυμφίου, μεγάλου Θεοῦ καί Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ»(ό.π. στ. 744).

Το γεγονός της αφθαρσίας του ιερού λειψάνου μάς κατέπληξε όλους τους παρισταμένους κατά την μετακομιδήν του και απέδειξε την ορθότητα της αποφάσεως της Αγιοτάτης ημών Εκκλησίας, η οποία ως Καθολική Εκκλησία, ως όλον τής πίστεως, διεκήρυξε την υπό του Θεού, δια την μαρτυρικήν του ομολογίαν και τόν φρικώδη θάνατό του, υπέρ της πίστεως και του λαού του Θεού, δωρηθείσαν αυτώ αγιότητα.

Επιγραμματικῶς, η άρνησις του Ιερού Γρηγορίου του Ε΄ να αλλαξοπιστήσῃ για να σώσει την ζωή του και ο μαρτυρικός του θάνατος καθώς και η υπό του Θεού δωρηθείσα αυτώ αφθαρσία του ιερού του λειψάνου, μετά τον βασανισμόν αυτού και μετά θάνατον, «κυλιόμενον υπό σπείρας Ἰουδαίων άνά τάς όδούς τής Κωνσταντινουπόλεως καί ριφθέν εις τήν θάλασσαν, παραμείναν εις το βυθόν επί τριήμερον άνεσύρθῃ έκ τής θαλάσσης υπό τοῦ Πλοιάρχου, Ν. Σκλάβου, καί μετεφέρθῃ εις Ὁδησσόν» (ό.π. στ. 740), δικαιώνει πλήρως τήν Κανονική απόφασιν περί της Αγιοκατατάξως Αυτού.

Το ιερό αυτό γεγονός κατεγράφη εις τον Κώδικα του Καθεδρικού Ναού εις μόνιμον και διηνεκή την παράστασιν.

Ο ΜΑΡΤΥΡΩΝ ΤΑ ΑΝΩΤΕΡΩ

+ ὁ Πειραιῶς ΣΕΡΑΦΕΙΜ